

EMERGENCY LEGAL KIT FOR BUSINESS SERIES

Anul 3, Numărul 5, Iunie 2016

AJUTORUL DE STAT 101

1. Cadrul general

În situația în care un avantaj economic provenit din surse de stat denaturează sau poate denatura concurența prin favorizarea anumitor întreprinderi sau sectoare de producție, acesta este considerat ajutor de stat și este supus reglementărilor europene în materie. În acest domeniu, Uniunea Europeană are competențe cvasiexclusive de reglementare, prevederile legale naționale fiind limitate la norme ce țin de procedurile naționale în domeniul ajutorului de stat și modalitatea de colaborare dintre autoritățile de concurență, pe de o parte, și furnizorii și beneficiarii ajutorului de stat pe de altă parte.

Ajutorul de stat poate avea foarte multe forme (exemple fiind subvențiile nerambursabile, garanțiile de credite, creditele cu dobândă redusă, scutiri sau reduceri de sarcini fiscale sau sociale, prețuri preferențiale la achiziția de bunuri sau servicii de la entitățile de stat etc.) și se acordă fie prin intermediul unor scheme de ajutor, fie ad-hoc. Astfel, în timp ce schemele reprezintă acte normative prin care se stabilesc măsuri de ajutor destinate mai multor întreprinderi, în mod abstract, ajutorul ad-hoc vizează de regulă o singură întreprindere.

Ajutoarele de stat sunt monitorizate de către autoritățile de concurență în vederea analizării compatibilității acestora cu un mediu concurențial normal. Autoritățile de concurență sunt reprezentate de Comisia Europeană și autoritățile naționale cu atribuții în domeniul concurenței (în România, aceasta fiind Consiliul Concurenței).

Comisia Europeană monitorizează ajutoarele de stat la nivelul Uniunii Europene, aceasta fiind unica autoritate competentă să constate nelegalitatea ajutoarelor de stat (și să dispună recuperarea acestora), cu excepția ajutoarelor de minimis, în privința cărora are competențe Consiliul Concurenței.

Consiliul Concurenței monitorizează totodată ajutoarele de stat la nivel național, având rolul de autoritate de contact între Comisia Europeană, pe de o parte, și instituțiile publice, furnizorii și beneficiarii de ajutor de stat, pe de altă parte.

Autoritățile care intenționează să furnizeze ajutoare de stat, sub orice formă, sunt obligate să notifice autoritățile de concurență cu privire la aceste măsuri, înainte de implementarea acestora. Cu toate acestea, există anumite categorii de ajutoare care, din diverse considerente, sunt considerate de la început drept compatibile cu un mediu concurențial normal și sunt, în consecință, exceptate de la obligația notificării.

O astfel de categorie de ajutoare exceptate sunt ajutoarele “de minimis”, care se acordă unei întreprinderi până într-un plafon de EUR 200.000 pentru o perioadă de 3 ani fiscali consecutivi.

Alte categorii de ajutoare exceptate sunt cele care îndeplinesc condițiile prevăzute de Regulamentul Comisiei Europene de exceptare pe categorii nr. 651/2014. Dintre acestea, menționăm ajutoarele regionale, ajutoarele destinate IMM-urilor sub forma de ajutoare pentru investiții, ajutoare de exploatare și ajutoare pentru accesul IMM-urilor la finanțare, ajutoare pentru protecția mediului, pentru cercetare, dezvoltare și inovare, etc.

2. Ajutoare în România

În prezent, întreprinderile mici și mijlocii pot beneficia de diferite scheme de ajutor de stat finanțate din fonduri europene sau naționale, spre exemplu de contragarantare pentru cercetare-dezvoltare și industrii creative, de subvenții nerambursabile pentru investiții în parcuri industriale, de credite cu dobândă sub nivelul pieței, de ajutoare pentru mediu și energie, ajutoare regionale și altele.

Pentru întreprinderile mari sunt de interes, printre altele, schemele de ajutor de stat regional gestionate de către Ministerul Finanțelor Publice în temeiul H.G. 807/2015 și H.G. 332/2014, pe baza cărora se acordă subvenții nerambursabile și, respectiv, rambursarea unor costuri salariale, pentru investiții inițiale de anumite dimensiuni. O altă schemă adresată și întreprinderilor mari este cea operată în temeiul Ordinului viceprim-ministrului și ministrului dezvoltării regionale și administrației publice nr.

2980/2013 care privește anumite facilități (e.g., scutiri de anumite taxe locale) acordate pentru investiții în parcuri industriale.

3. Cum abordăm ajutorul de stat

Persoanele care sunt interesate de accesarea unui ajutor de stat pe baza unei scheme exceptate de la notificare, trebuie să acorde atenție deosebită conținutului acesteia și al ghidului solicitanților aferent. Acestea prevăd multiple condiții pe care trebuie să le îndeplinească solicitantul pentru a obține acordul de finanțare, precum și obligațiile pe care acesta le va avea ulterior obținerii finanțării (și a căror nerespectare poate conduce la obligația de a rambursa ajutorul acordat).

Doar cu titlu de exemplu, referitor la ajutoarele regionale, proiectul de investiții nu poate fi demarat înaintea primirii acordului pentru finanțare, iar solicitantul trebuie să dovedească că în lipsa ajutorului de stat, acesta nu ar fi implementat investiția în regiunea respectivă. De asemenea, limita procentului maxim ce poate fi finanțat din costurile eligibile este fixată la nivelul UE pentru fiecare regiune în parte, iar în anumite cazuri finanțarea nu poate depăși nici cuantumul contribuțiilor la dezvoltarea regională aferente investiției pentru care se solicită finanțarea, calculat pe o anumită perioadă. Nu în ultimul rând, data la care se depune cererea de finanțare trebuie cântărită cu atenție, pentru a se încadra în perioadele în care liniile de finanțare sunt deschise, existând fonduri alocate în acest sens.

Ajutoarele solicitate în afara unei scheme exceptate trebuie analizate intern de către solicitant și autoritatea vizată, pentru a determina în ce măsură ar putea fi considerate compatibile cu mediul concurențial, urmând ca în urma unei analize pozitive să fie respectată cu strictețe procedura de notificare și îndeplinite toate condițiile necesare în vederea obținerii unei decizii favorabile.

Această publicație este cu scop informativ, conține prevereri generale și nu trebuie asimilată drept consultanță juridică. Această publicație nu este un substitut al consultanței de specialitate și nu trebuie folosită drept fond al luării unei decizii sau al inițierii unei acțiuni care ar putea afecta afacerea dumneavoastră. Înaintea luării unei decizii sau inițierii unei acțiuni care ar putea avea repercusiuni asupra patrimoniului sau afacerii dumneavoastră consultați un specialist.

Pentru informații suplimentare vă puteți adresa:

Alina Popescu

Co-Managing Partner

alina.popescu@maravela.ro

Ana Zaporojan

Associate

ana.zaporojan@maravela.ro